

DIAGNOSI INICIAL PEL PLA DE TRANSICIÓ ECOSOCIAL PER FER FRONT A L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA AL MUNICIPI DE GIRONA

8 de juliol 2021

CONTINGUTS

01

L'origen: el Canvi
Climàtic

3

02

Acords i objectius
climàtics

7

03

Compromisos assumits
per l'ajuntament de
Girona

12

04

Anàlisi del
grau de
compliment
dels
compromisos

16

05

Proposta de
full de ruta

21

01

L'ORIGEN: EL CANVI CLIMÀTIC

“

***El canvi climàtic és un fet inequívoc,
i l'activitat humana és la causa
dominant des de mitjans del segle
XX, amb una certesa del 95%***

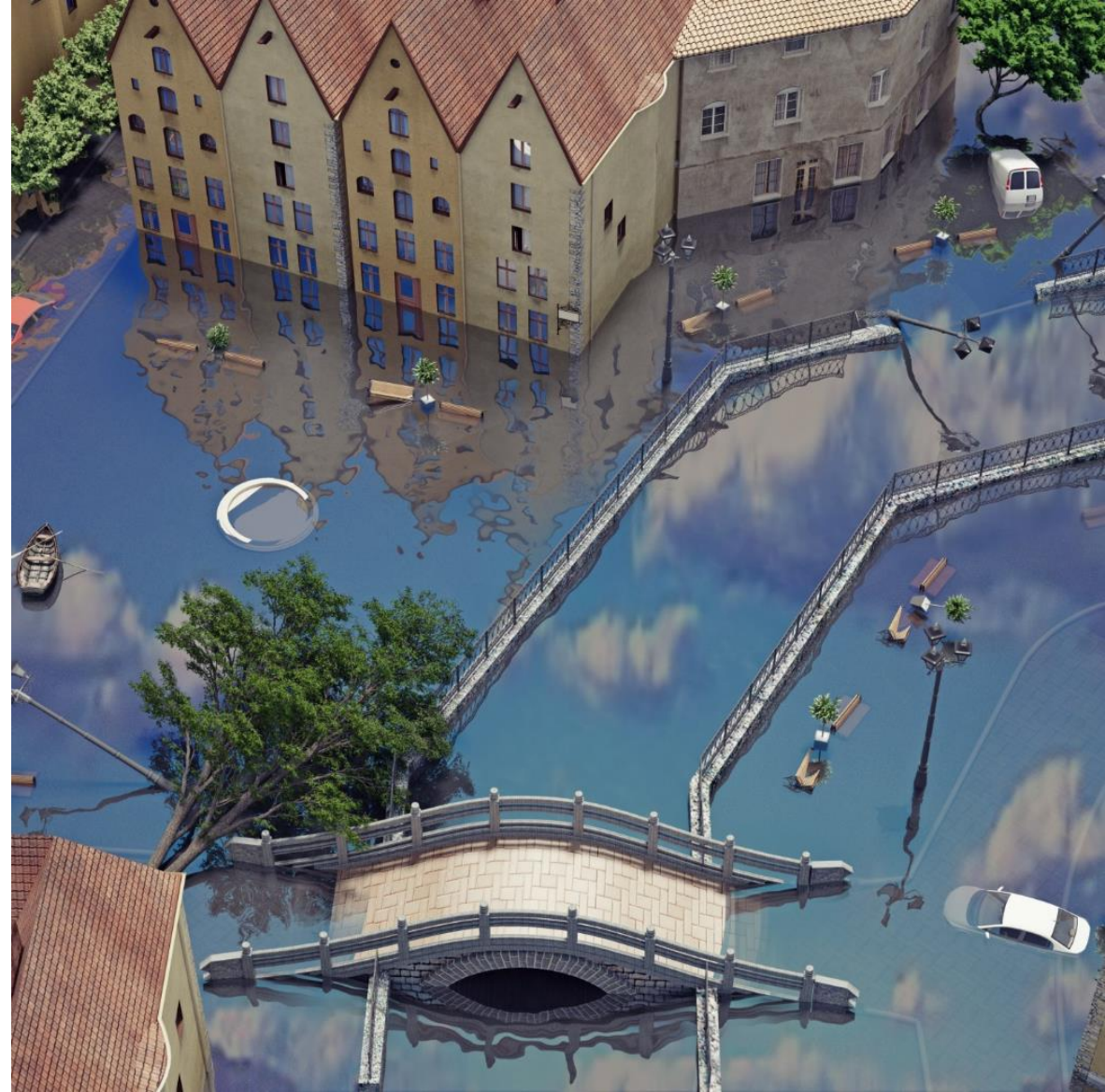
*Cinquè informe del IPCC, Climate
Change 2013: the Physical Science Basis*

CAUSA

Increment sense precedents d'emissió de gasos d'efecte hivernacle (CO₂, CH₄, N₂O, etc.) a l'atmosfera derivades de l'activitat humana: crema de combustibles, deforestació, ramaderia, etc.

CONSEQÜÈNCIES

- ❖ Sequeres
- ❖ Pèrdua de biodiversitat
- ❖ Malalties
- ❖ Desgel dels pols i augment del nivell del mar
- ❖ Pluges torrencials i inundacions
- ❖ Fenòmens extrems més freqüents
- ❖ Canvi en les pautes de comportament (consum de recursos, turisme, etc.)

IMPACTES DEL CANVI CLIMÀTIC A CATALUNYA

- ❖ Increment de temperatura mitjana anual (1950-2018) d'1,6°C (0,25 °C / dècada).
- ❖ Disminució de l'1,4% de la precipitació anual (5% / dècada).
- ❖ Increment del nivell del mar 3,3 cm per decenni.

- Mediterranean region
- Large increase in heat extremes
- Decrease in precipitation and river flow
- Increasing risk of droughts
- Increasing risk of biodiversity loss
- Increasing risk of forest fires
- Increased competition between different water users
- Increasing water demand for agriculture
- Decrease in crop yields
- Increasing risks for livestock production
- Increase in mortality from heat waves
- Expansion of habitats for southern disease vectors
- Decreasing potential for energy production
- Increase in energy demand for cooling
- Decrease in summer tourism and potential increase in other seasons
- Increase in multiple climatic hazards
- Most economic sectors negatively affected
- High vulnerability to spillover effects of climate change from outside Europe

02 ACORDS I OBJECTIUS CLIMÀTICS

ACORDS I OBJECTIUS CLIMÀTICS

ÀMBIT INTERNACIONAL

Les Nacions Unides treballen des de fa temps per contrarestar el canvi climàtic:

- ✓ Conveni Marc de l'ONU sobre el Canvi Climàtic i les Conferències de les Parts (1992).
- ✓ Protocol de Kyoto (1997)
- ✓ Acord de París (2015): Objectiu de **mantenir l'augment de la temperatura d'aquest segle molt per sota de 2°C i reforçar la capacitat per afrontar els impactes del canvi climàtic.**
- ✓ COP25, darrera conferència de les parts (2019, "Xile - Madrid Temps d'Actuar"): Acords al voltant de l'emergència climàtica i necessitat d'actuar, finançament del Fons Verd pel Clima, protecció dels oceans.
- ✓ ODS, Agenda 2030 (2015): L'Assemblea General de Nacions Unides va adoptar un conjunt d'objectius globals per **erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tots com a part d'una nova agenda de desenvolupament sostenible. O13. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes.**

ACORDS I OBJECTIUS CLIMÀTICS

ÀMBIT EUROPEU

- ✓ Paquet d'energia neta per a tots els europeus (Winter Package): **Reducció de les emissions de CO₂ en, almenys, un 40% en 2030** mitjançant l'eficiència energètica, el lideratge en renovables i l'apoderament de consumidors.
- ✓ Estrategia Europea d'Adaptació al Canvi Climàtic, 2013.
- ✓ Pacte Verde Europeu (PVE).

Objectius del PVE relacionats amb emergència climàtica:

Neutralitat climàtica per a 2050 / Subministrament d'energia neta, assequible i segura / Una indústria sostenible i circular / Eficiència en l'ús energètic i dels recursos en la construcció i renovació d'edificis / Mobilitat sostenible i intel·ligent

- ✓ MARC DE CLIMA I ENERGIA PER AL 2030: ACORDS HORIZONTALS 2030
 - ✓ **Reduir en un 55% les emissions de GEH respecte els nivells de 1990.**
 - ✓ **Almenys el 32% del consum final d'energia procedent d'energies renovables.**
 - ✓ **Incrementar l'eficiència energètica +32,5%.**
- ✓ FULL DE RUTA 2050
 - ✓ **Reduir les emissions en un 100% respecte els nivells de 1990.**

ACORDS I OBJECTIUS CLIMÀTICS

ÀMBIT ESTATAL

A nivell estatal, s'han de tenir en compte:

- ✓ Pla Nacional d'Adaptació al Canvi Climàtic
Instrument de planificació bàsic per a promoure l'acció coordinada davant els efectes del canvi climàtic a Espanya.
- ✓ Agenda Urbana Española
Document estratègic de conformitat amb els criteris establerts per l'Agenda 2030 de les Nacions Unides i l'Agenda Urbana per a la Unió Europea.
O.E.3 - Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència.
- ✓ Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC 2021-2030)
Estableix els objectius de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, de penetració d'energies renovables i d'eficiència energètica.
- ✓ Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica
Té per objecte assegurar el compliment dels objectius de l'Acord de París i facilitar la descarbonització de l'economia espanyola.
- ✓ Estratègia de Descarbonització i Modernització de l'Economia Espanyola 2050
Respon als compromisos d'Espanya com a Estat membre de la Unió Europea i amb l'Acord de París i marca el camí per aconseguir la neutralitat climàtica no més tard de 2050.

ACORDS I OBJECTIUS CLIMÀTICS

ÀMBIT CATALÀ

- ✓ Llei 16/2017, de l'1 d'agost, de Canvi Climàtic
 - Reduir el consum final d'energia almenys un 2% anual per a arribar, com a mínim, al 27% l'any 2030
 - 50% de participació de les energies renovables en el sistema elèctric català en 2030 per a poder arribar al 100% de renovables el 2050.
- ✓ Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic (2013-2020).
- ✓ Acord de Govern pel qual es declara l'emergència climàtica.
 - El 14 de maig de 2019 el Govern de la Generalitat de Catalunya declara formalment l'emergència climàtica i ambiental per assolir els objectius en matèria de mitigació establerts a la Llei del Canvi Climàtic
- ✓ Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables.

03 COMPROMISSOS ASSUMITS PER L'AJUNTAMENT DE GIRONA

COMPROMISOS ASSUMITS PER L'AJUNTAMENT DE GIRONA

Compromisos adoptats per l'Ajuntament de Girona en els darrers anys:

✓ **Pacte d'Alcaldes pel Clima i l'Energia Sostenible i el PACES, aprovat per Ple el 10/04/2017**

- ✓ 40% reducció emissions GEH 27 accions de mitigació
- ✓ Pla d'adaptació al canvi climàtic 17 accions d'adaptació al CC

El PAESC de Girona té com a objectiu global reduir 199.073 t CO₂eq per a l'any 2030
(42% sobre el total de les emissions de GEH de l'any 2005)

✓ **Declaració d'emergència climàtica.**

11 de novembre de 2019, l'Ajuntament de Girona accepta la situació d'Emergència Climàtica.

- Dissenyar una estratègia de ciutat efectiva de forma participada per fer front a la situació d'emergència climàtica
- Revisar i actualitzar el PACES
- Incorporar els objectius de mitigació del canvi climàtic al nou Pla de Mobilitat Urbana
- Convocar el plenari de la Taula Municipal de Sostenibilitat de forma periòdica
- Crear una oficina municipal d'informació, promoció i assessorament sobre els efectes del canvi climàtic i les mesures de mitigació, adaptació, justícia climàtica i impuls a l'acció ciutadana

COMPROMISOS ASSUMITS PER L'AJUNTAMENT DE GIRONA

Compromisos adoptats per l'Ajuntament de Girona en els darrers anys:

- ✓ **Pla de Mobilitat Urbana de Girona (PMU)**

Aprovat en 2014, s'està treballant en la elaboració de un nou Pla de mobilitat

El PMU inclou propostes d'actuació per als següents àmbits:

mobilitat a peu; mobilitat en bicicleta; mobilitat en transport públic; mobilitat en vehicle privat; aparcament; seguretat viària; actuacions ambientals; accés a zones comercials, industrials i centres de treball; promoció, educació i sensibilització de l'ús de modes sostenibles; mobilitat intel·ligent.

- ✓ **Altres projectes i iniciatives:**

- ✓ **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat**

Associació de municipis compromesos amb el medi ambient per avançar cap a un desenvolupament sostenible.

- ✓ **Red Española de Ciudades por el Clima**

Pretén ser una resposta a la necessitat dels ajuntaments de coordinar-se en la lluita contra el canvi climàtic.

- ✓ **Projecte Edificat**

Servei gratuït d'assessorament per a la millora i el confort de la llar i la reducció de la despesa energètica

Cofinançat amb els Fons FEDER de la Unió Europea

- ✓ **Pacte del Ter**

COMPROMISOS ASSUMITS PER L'AJUNTAMENT DE GIRONA

Compromisos adoptats per l'Ajuntament de Girona en els darrers anys:

✓ **Altres projectes i iniciatives:**

✓ Seguint d'indicadors i dades de sostenibilitat del municipi

- Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat de Girona (SISGi)

35 indicadors que es classifiquen en cinc categories: Energia; Residus; Aigua; Qualitat Ambiental; Verd Urbà i Medi Natural.

- Memòria de sostenibilitat
- Consums d'energia i aigua municipal (SIE)
- Estudi de nivells de NO₂

Dades obtingudes per la xarxa de tubs passius de NO₂ i l'estació automàtica de la XVPCA Gencat

- Estudi de nivells de PM₁₀

Dades obtingudes per l'estació automàtica XVPCA Gencat

04 ANÀLISI DEL GRAU DE COMPLIMENT DELS COMPROMISSOS

ANÀLISI DEL GRAU DE COMPLIMENT DELS COMPROMISOS

Girona, d'acord amb les seves competències com a municipi, **està donant resposta als principals requeriments i acords internacionals i europeus en matèria de canvi climàtic**, en la mesura en que una ciutat d'aquesta tipologia pot contribuir a combatre l'escalfament global i reduir les seves emissions de GEH.

✓ Aprovació del PACES, (2017):

42% reducció d'emissions per 2030

27 accions de mitigació: **2 completades** **14 en execució** **11 no iniciades**

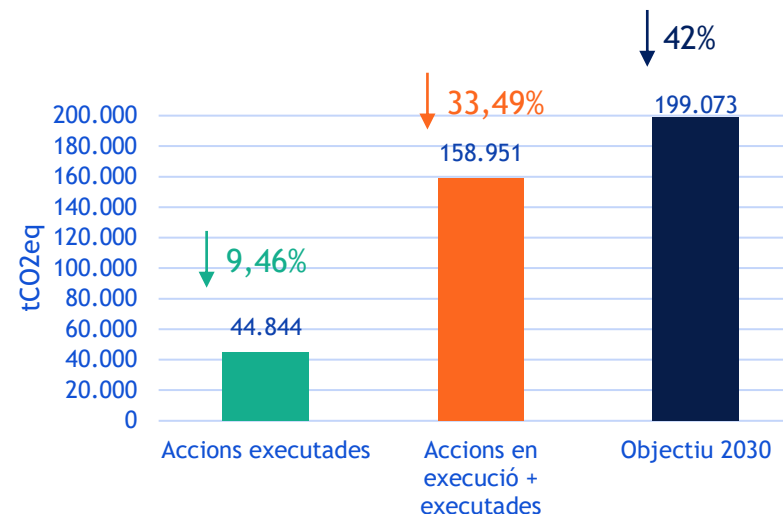
Adaptació als efectes del canvi climàtic

17 accions d'adaptació: **3 completades** **5 en execució** **9 no iniciades**

(47% de les accions implementades / en fase d'implementació)

Causes que retarden l'execució:

- Manca de pressupost
- Càrrega de feina de tipus administratiu dels tècnics
- Falta de coordinació entre àrees municipals
- Manca d'una figura de "gestor energètic" que vetlli pel compliment del PACES

ANÀLISI DEL GRAU DE COMPLIMENT DELS COMPROMISOS

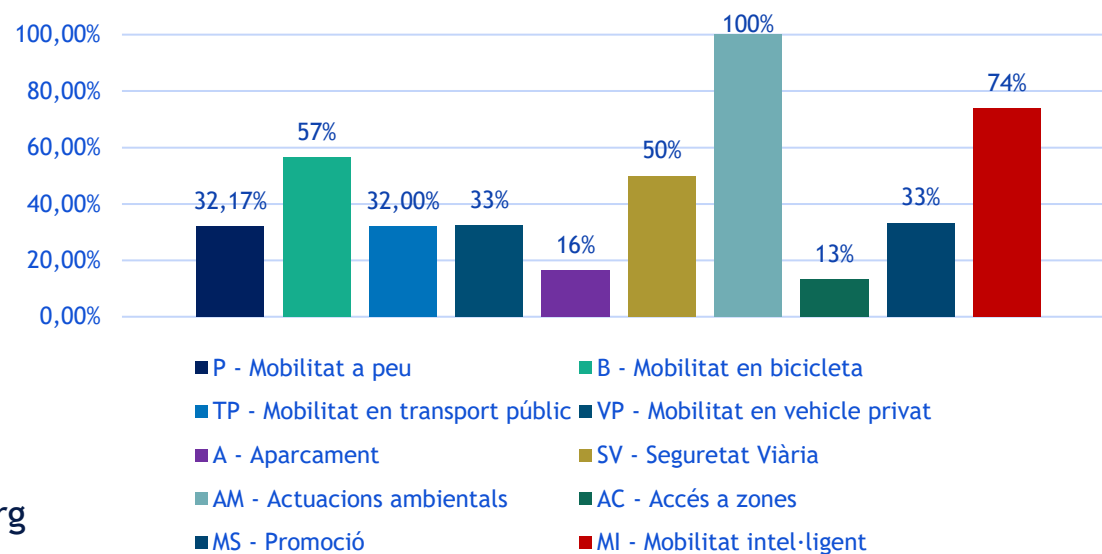
✓ Pla de Mobilitat Urbana, (2014)

53 actuacions de mobilitat

Executat en un 42%

Causes que retarden l'execució:

- El seu desenvolupament implica un termini més llarg
- Impediments tècnics o administratius
- Manca de pressupost
- Manca de recursos, molts tràmits administratius

ANÀLISI DEL GRAU DE COMPLIMENT DELS COMPROMISOS

✓ Altres indicadors i dades de sostenibilitat

✓ Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat (SISGi), memòria de sostenibilitat

- **Consum elèctric residencial** per habitant mostra una tendència força constant al llarg dels últims anys.
- Tendència global del **consum d'aigua domèstic** és de baixada en el conjunt de la sèrie, des de 2002. Lleuger augment darrers anys i **dificultats per reduir el consum** (jardineria privada i piscines).
- **Estancament en la reducció del consum energètic municipal** (necessitat de gestor energètic) - Al llarg d'aquest 2021 s'iniciarà la licitació per acabar de substituir les làmpades incandescents per LEDS.
- Qualitat de l'aire entre BONA i EXCEL·LENT, segons l'Índex Català de Qualitat de l'Aire, tot i que s'han identificat **alguns punts vulnerables associats a un gran volum de trànsit (NO₂)**.
- m² espais verds per habitant segueixen una lleugera tendència a l'alça. Ús d'espècies mediterrànies adaptades a climes secs.
- **Producció d'energies renovables s'ha vist estancada** durant els darrers exercicis, tot i que la tendència global és a augmentar.
- Generació de residus per habitant s'ha incrementat durant els darrers anys, tot i que es manté per sota de la mitjana de Catalunya.
- **Recollida selectiva s'ha incrementat** en els darrers anys - Girona és la ciutat de més de 60.000 habitants amb el **millor índex de recollida selectiva (51,3% al 2020)**.
- Promoció de la sostenibilitat i lluita contra el canvi climàtic amb accions i campanyes (setmana europea de la mobilitat sostenible, Ultra Clean Marathon, etc.)

ANÀLISI DEL GRAU DE COMPLIMENT DELS COMPROMISOS

- ✓ **Altres indicadors i dades de sostenibilitat**
 - ✓ **Indicadors i dades de drets socials (indicadors d'actuacions dels Serveis Bàsics d'Atenció Social i dades provinents de l'Oficina d'Eficiència i Pobresa Energètica)**
 - ✓ **Actuacions dels Serveis Bàsics d'Atenció Social**
 - Expedients o Informes de vulnerabilitat per subministraments (evitar talls de subministres):
 - 2019: 434 expedients
 - 2020: 241 expedients
 - Ajuts d'Urgència Social (atenció de necessitats urgents i bàsiques, de subsistència com ara l'alimentació, el vestit i l'allotjament):
 - 2019: 226 ajuts, 142 nuclis i 477 beneficiaris
 - 2020: 344 ajuts, 236 nuclis i 733 beneficiaris
 - Pagament deutes de subministraments:
 - 2019: 35.883,79 €
 - 2020: 53.075 €
 - ✓ **Oficina d'Eficiència i Pobresa Energètica**
 - Contacte amb 85 llars al 2020 i es preveu contactar amb 80 noves llars al 2021

05 PROPOSTA FULL DE RUTA PEL PLA DE TRANSICIÓ ECOSOCIAL

PROPOSTA FULL DE RUTA PEL PLA DE TRANSICIÓ ECOSOCIAL

- ✓ Primer pas: definir de forma consensuada els objectius del Pla de Transició Ecosocial i àmbits prioritaris d'actuació.
- ✓ Primera proposta d'accions:
 1. Elaboració de l'informe de seguiment del PACES i inventari d'emissions i anàlisi de vulnerabilitats municipals actualitzat
 2. Creació de la figura de gestor energètic municipal (pel control de consums d'equipaments i municipals)
 3. Creació d'una comissió municipal de treball per a la Transició Ecosocial o disseny dels mecanismes de coordinació i comunicació
 4. Disseny d'un pla de rehabilitació d'edificis del sector residencial
 5. Disseny d'un pla d'autoconsum i comunitats energètiques a la ciutat
 6. Disseny d'un Pla de lluita contra la pobresa energètica
 7. Portar a terme auditories i rehabilitacions als edificis municipals
 8. Implementació de mesures d'eficiència a l'enllumenat públic
 9. Redacció i aprovació del Pla Supramunicipal de Mobilitat
 10. Aprovació d'ordenança d'estalvi d'aigua que inclogui la implantació de nous trams tarifaris en la factura d'aigua
 11. Pla de contingència per a l'abastament d'aigua en cas de sequera
 12. Elaboració d'un Pla de Qualitat de l'Aire
 13. Redacció i aplicació del Pla de Verd Urbà
 14. Disseny d'un programa de campanyes de promoció de la Transició Ecosocial a tots els nivells municipals
 15. Creació de l'Oficina contra el canvi climàtic
 16. Disseny d'un Fons climàtic per a la Transició Ecosocial

GRÀCIES !!

Silvia.castane@anthesisgroup.com